

РЕЦЕНЗІЇ

ТЕЛЕРАДІОЖУРНАЛІСТИКУ ТВОРЯТЬ СПРАВЖНІ ФАХІВЦІ

Інна Березніцька

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, Львів, Україна*

У збірнику наукових праць «Теле- та радіожурналістика»¹ понад півсотні змістовних напрацювань, у яких розглядається як сучасний стан теле- та радіоконтенту, так і теоретичні засади у соціальних комунікаціях. Зокрема, науковець Анатолій Капелюшний порушує наболіле питання грамотності журналістів. У публікації автор акцентує увагу на росіянізмах, які використовують у мовленні телевізійники. А. Капелюшний навіть для цього наводить чимало прикладів безграмотності журналістів центрального телебачення та пояснює, у чому власне їхні огріхи. Серед найпоширеніших помилок – форми ступенів порівняння прикметників. «Краще грала «Тулуза». І що саме прикро, не через свої дії, а через дії «Шахтаря» (УТ-1. – 2009. – 5 листопада).

Не могли оминати львівські науковці проблеми етики і моралі на телебаченні. Володимир Павлів, викладач кафедри журналістики Українського Католицького Університету, проаналізував поняття відповідальності у роботі телевізійників. Дослідник у роботі зазначає: «масова погоня за сенсаціями може призвести суспільство до фрустрації, бунту, злочинів». А вже дійшло до того, що кримінал у новинах починає відтісняти культурні надбання.

Водночас Вікторія Бабенко, доцент кафедри радіомовлення і телебачення, порушує «наболілу» проблему інфотейнменту в телевізійному мейнстрімі. А вже в сучасному телевізійному просторі значний відсоток інформації вселяє хвилювання і тривогу, бо принцип шести «С» медійники використовують все частіше.

Тепер «чорні хроніки відкриті чи не на кожному каналі. Тому дослідниця В. Бабенко підсумовує: «В інформаційному просторі переважає інформація без контексту, тобто комунікативно наперед задана структура тексту, визначена такою формою: новина повинна бути новою, зрозумілою, короткою, тобто сенсаційною із врахуванням здатності «цілковито піддаватися» конвенціям тексту». Телебачення перетворює реципієнта з людини розумної *homo sapiens* на людину медію *homomedia*, що спричинює витіснення освітньої функції завдяки розважальній. Самі ж журналісти мають цей процес контролювати, бо обирають тематику майбутньої праці.

Не менш цікаві та оригінальні у збірнику праці Київських, Луганських, Черкаських фахівців з журналістики. Зокрема, серед них варто виокремити напрацювання «Селф-брендінг як засіб позиціонування тележурналіста» науковців Ольги Федоренко та Єлизавети Капітан. У цьому матеріалі фахівці показують, наскільки зараз важливо формувати і просувати власний бренд в умовах сучасного медіа-ринку. А вже «персональний бренд є інструментом для досягнення поставлених цілей тележурналіста, важливим засобом його позиціонування». Крім цього, О. Федоренко та Є. Капітан дають

важливі практичні рекомендації, як можна привернути увагу до своєї персони, щоби стати впізнаваним, як обрати вдалий візуальний образ.

Натомість науковець із Дніпропетровська Максим Демченко говорить про місце сучасної реклами у системі новітніх публікацій, аналізує її тенденції розвитку, провідну роль. Його стаття показує те, що насамперед реклама трансформує прийняті у суспільстві цінності, тому в медійних матеріалах журналістам треба утверджувати і пропагувати здорові ціннісно-світоглядні орієнтири.

Одинадцятий збірник наукових праць «Теле- та радіожурналістика» містить низку цінних медійних розвідок, з яких можуть черпати інформацію журналісти-теоретики і практики, студенти. Ця книга має стати настільною для тих, хто хоче твердо стояти на ногах у швидкоплинному інформаційному просторі, адже у збірнику надрукований не сухий, канцелярський матеріал, а подані рекомендації та універсальні настанови для усіх без винятку журналістів.

Крім цього варто додати, що ці напрацювання є безумовно унікальними, адже у них зібрані не лише наукові публікації, а й розповіді про Василя Лизанчука – саме ту людину, яка уже шістдесят років творила і творить українське радіо і телебачення.

Він народився на Коломиїщині, в хліборобській сім'ї, однак, про нього вже чули «від Сяну до Дону». Бо свою журналістську діяльність розпочав ще змалку, з восьмого класу, коли дописував у районну газету. Зараз він уже професор, доктор філологічних наук, з яким мають за честь бачитись науковці з різних регіонів. Василь Лизанчук – саме той, кого вважають своїм наставником, вихователем, отаманом і добротворцем не одні покоління журналістів. А для Львова Василь Васильович особлива людина, адже він ще у 1993 році посадив тут золоте зерно, з якого зараз виросла прекрасна кафедра радіомовлення і телебачення.

Шістдесятирічна праця Василя Васильовича на журналістській ниві дала свої плоди: опубліковано сотні статей, десятки підручників та монографій. Однак, і на цьому молодий духом лауреат Всеукраїнської премії імені Івана Огієнка Василь Лизанчук не спиняється. Адже своїм життєвим призначенням заслужений журналіст України, насамперед, вважає розбудову українського національного інформаційного простору і творення української України. Тому рік за роком виходять книги «Телебачення і радіо у вихованні учнів», «Увага: увімкнено приймач», «О рідне слово, що без тебе я?!», «Завжди пам'ятай: Ти – Українець!», «Творімо разом Україну!» та ще багато інших. Науковець Ігор Михайлин з Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна каже, що «професор Василь Лизанчук відзначається рідкісним універсалізмом. Адже його підручник «Основи радіожурналістики» відповідає найвищим стандартам навчальної літератури й може бути взірцем для будь-якого автора».

На рідній кафедрі радіомовлення і телебачення про Василя Лизанчука кажуть, що їхній наставник надзвичайно організований та працьовитий; вислухає і допоможе кожному, а своїми «Добридень, Ластівочки!», «Доброго настрою!», «Доброго здоров'я!» – розвеселить. Однак, як зазначає доцент кафедри радіомовлення і телебачення Вікторія Бабенко, «своїми науковими досягненнями Василь Васильович ніколи не хвалиться, а цінує насамперед скромність». Тому одинадцятий випуск збірника наукових праць колеги-журналісти присвятили саме завідувачу кафедри радіомовлення і телебачення Василеві Лизанчуку.

Стаття надійшла до редколегії 10.11.12
Прийнята до друку 15.11.12